

וּבְשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיד עֲלָמָא רַחְמִי, וְחֵיָא אֲזִילִי
 וּמוֹדֵיעִי לְהוּ לְנַפְשֵׁיהוּ דְצַדִּיקָיָא,
 וּבְכָאן עַל קַבְרֵיהוּ, אֵינּוּן דְאַתְחִזּוּ לְאוֹדְעָא לְהוּ.
 מָאִי טַעְמָא. דְשׁוּיִין רַעוּתָא דְלַהוֹן לְאַתְדַּבְקָא
 נַפְשָׁא בְנַפְשָׁא, (דף ע"א ע"ב) כִּדִּין אַתְעֲרִין נַפְשֵׁיהוּ
 דְצַדִּיקָיָא, וּמִתְכַּנְפִּי וְאֲזִלוּן וְשִׂאטִין לְדַמִּיכִי חֲבֵרוֹן,
 וּמוֹדֵיעִי לְהוּ צַעֲרָא דְעֲלָמָא. וּכְלַהוּ עָאלִין בְּהַהוּא
 פְּתַחא דִּגְן עֵדֶן, וּמוֹדֵיעִי לְרוּחַת. וְאֵינּוּן רוּחִין
 דְמִתְעַטְרוּן בְּגֵן עֵדֶן, מִלְּאֲכִי עֲלָיִן אֲזִילִי בִּינֵייהוּ.
 וּכְלַהוּ מוֹדֵיעִין לְנִשְׁמָה. וְנִשְׁמָה אוֹדְעַת לְקוֹדֶשָׁא
 בְּרִידָא הוּא, וּכְלַהוּ בְּעָאן רַחְמִי עַל חֵיָין, וְחָם קוֹדֶשָׁא
 בְּרִידָא הוּא עַל עֲלָמָא בְּגִינֵיהוֹן. וְעַל דָּא אָמַר
 שְׁלֵמָה, וְשִׁבְחָ אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׂכָבָר מִתּוּ וְגו'.

 לשון הקודש

וּמְשׁוֹטְטִים לִישְׁנֵי חֲבֵרוֹן, וּמוֹדֵיעִים לָהֶם
 אֶת צַעַר הָעוֹלָם. וְכֻלָּם נִכְנָסִים לְאוֹתוֹ
 פְּתַח גֵּן הָעֵדֶן וּמוֹדֵיעִים לְרוּחַת. וְאוֹתָן
 רוּחוֹת שְׂמֵתֵעֲטְרוֹת בְּגֵן עֵדֶן, הוֹלְכִים
 בִּינֵיהֶן מִלְּאֲכִים עֲלִיוֹנִים, וְכֻלָּם מוֹדֵיעִים
 לְנִשְׁמָה. וְהַנִּשְׁמָה מוֹדֵיעָה לְקַבְ"ה, וְכֻלָּם
 מְבַקְשִׁים רַחְמִים עַל חֵיָיִם, וְהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא חָס עַל הָעוֹלָם בְּעֵבֹרָם. וְעַל זֶה
 אָמַר שְׁלֵמָה, וְשִׁבְחָ אֲנִי אֶת הַמַּתִּים
 שְׂכָבָר מִתּוּ וְגו'.

שְׂמִינִיגוֹת לְבָא לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמַלְאָךְ
 הָעֲלִיּוֹן. וְאַחַר כֵּךְ חוֹזְרוֹת לְמִקְוָם. וְהוּ
 שְׂכַתְנוֹב (שם סו) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֻדְשׁוֹ
 וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְתּוֹ יָבֵא כָּל בֶּשֶׂר וְגו'.

וּבְשַׁעֲתָא שְׁהָעוֹלָם צְרִידָא רַחְמִים, וְהַחֲמִים
 הוֹלְכִים וּמוֹדֵיעִים לְנַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים
 וּבוֹכִים עַל קַבְרֵיהֶם, אוֹתָם שְׂרָאוּיִים
 לְהוֹדִיעַ לָהֶם. מָה הַטַּעַם? כִּי שְׂמִים רְצוּנָם
 לְהַדְבִּק נַפְשׁ בְּנַפְשׁ, אִזּוּ מְעוֹרְרִים אֶת
 נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים, וּמִתְכַּנְסִים וְהוֹלְכִים

אָמַר רַבִּי חֵיָא, תַּוּוּהֵנָּא אִי אֵית מָאן דִּידַע
 לְאוּדַעָא לְהוּ לְמִתְיָא, בַּר אֲנָן. אָמַר רַבִּי
 אַבָּא, צַעְרָא מוּדַעָא לְהוּ. אוּרִייתָא מוּדַעָא לְהוּ.
 דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְלִית מָאן דִּידַע בְּהָא, אֲפָקִי
 אוּרִייתָא סְמוּךְ לְקַבְרֵי, וְאֵינּוּן מְתַעְרֵי, עַל
 אוּרִייתָא עַל מַה אֲתַגְלִיָּא לְהֵוּוּ אֲתֵר, כְּדִין
 דּוּמָה אוּדַע לְהוּן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְאֵינּוּן יַדְעֵי דְהָא עֲלָמָא בְּצַעְרָא,
 וְחֵיָא לָא אֲתַחְזוּן, וְלָא יַדְעֵי לְאוּדַעָא
 לְהוּ. בֵּיה שַׁעְתָּא כְּלַחוּן צוּוּחִין עַל אוּרִייתָא
 דְאֲתַקְלָנָא וְאֲתַגְלִיָּא לְהֵוּוּ אֲתֵר. אִי בְּנֵי נָשָׂא
 תִּיבִין וּבְכָאן בְּלָבָא שְׁלִים, וְתִיבִין קָמִי קֳדָשָׁא
 בְּרִידָ הוּא, כְּלַחוּ מְתַכְנָשִׁי, וּבְעָאן רַחֲמֵי, וּמוּדִיעִין
 לְאֵינּוּן דְּמִיבֵי חֶבְרוֹן, וְעָא לִין וּמוּדִיעִין לְרוּחַ דְּבַגְנָן
 עַדָּן, כְּמַה דְאֲמַרְנָן.

לשון הקודש

בַּצַּעַר, וְהַחֲתִיִּים לֹא רְאוּיִים וְלֹא יוֹדְעִים
 לְהוֹדִיעַ לָהֶם. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה כָּלֶם צוּוּחִים
 עַל שְׁהַתּוֹרָה נִקְלָתָה וְנִגְלָתָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם.
 אִם בְּנֵי אָדָם שָׁבִים וּבּוֹכִים בְּלֵב שְׁלֵם
 וְשָׁבִים לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזּוּ כָּלֶם
 מְתַכְנָשִׁים וּמְבַקְשִׁים רַחֲמִים וּמוּדִיעִים
 לְאוֹתָם יִשְׁגִי חֶבְרוֹן, וְנִכְנָסִים וּמוּדִיעִים
 לְרוּחַ שְׁבַגְנָן עַדָּן, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנָנוּ.

אָמַר רַבִּי חֵיָא, תַּמְהַנִּי אִם יֵשׁ מִי שְׂוִידַע
 לְהוֹדִיעַ לְמִתִּים פְּרֻט לָנוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא,
 הַצַּעַר מוּדִיעַ לָהֶם, הַתּוֹרָה מוּדִיעָה לָהֶם.
 שְׁהָרִי בְּשַׁעָה שְׁאִין מִי שְׁמַכִּיר אֵת זֶה,
 מוּצִיאִים אֵת הַתּוֹרָה סְמוּךְ לְקַבְרֵים, וְהֵם
 מְתַעוֹרְרִים עַל הַתּוֹרָה עַל מַה נִּגְלָתָה
 לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְאִזּוּ דּוּמָה מוּדִיעַ לָהֶם.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהֵם יוֹדְעִים שְׁהָרִי הָעוֹלָם

וְאֵי אֵינּוֹן לָא תִּיבִין בְּלִבָּא שְׁלִים לְמַבְעֵי וּלְמַבְכֵי
 עַל צַעְרָא דְעֵלְמָא. וְוִי לְהוֹן, וְדַבְּלָהּוּ מִתְּכַנְנֵי
 לְרִיקָא אֲמַרֵי מָאן גַּרַם לְאוֹרֵייתָא קְדִישָׁא
 דְּאֲתַגְלִיֵּיא עַל יְדִייהוּ בְּלָא תְּשׁוּבָה. וְכַלְהוּ אֲתָאן
 לְאֲתַחְדָּתָא (ס"א לְאֲדַבְרָא) חוֹבֵייהוּ בְּגִינֵי כִּךְ לָא יִהְיוּן
 תַּמָּן בְּלָא תְּשׁוּבָה וּבְלָא תַעֲנִיתָא לְמַבְעֵי בְּעוֹתָא
 קַמֵּייהוּ. רַבִּי אָבָא אָמַר, (ס"א כֵּלָא אֲתַלַּת) בְּלָא תִּלַּת
 תַעֲנִיתָא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֲפִילוּ חַד, וּבְהַהוּא יוֹמָא,
 וּבְלִבְד דְּעֵלְמָא יִתִּיב בְּצַעְרָא טְפִי, כְּדִין כְּלָהּוּ
 מְזֻדְוֹנֵי לְמַבְעֵי רַחֲמִין עַל עֵלְמָא.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יוֹמָא חַד הוּוּ אֲזִילֵי רַבִּי
 חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא בְּאוֹרְחָא, עָרְעוּ בְּגוּשׁ
 חֲלָב, וַחֲוָה חֲרִיב, יִתְּבוּ סָמִיךְ לְבֵי קַבְרֵי, וְרַבִּי יִיסָא
 הָוָה בִּידֵיהּ חַד חוּטְרָא (ס"א קִיטְרָא) דְּסֵפֶר תּוֹרָה
 דְּאֲקָרַע, עַד דִּיתְּבוּ אֲתַרְגִּישׁ חַד קַבְרָא קַמֵּייהוּ.

לשון הקודש

שֶׁלֶשׁ תַעֲנִיּוֹת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֲפִלוּ
 אַחַת וּבְאוֹתוֹ יוֹם, וּבְלִבְד שְׁהַעוֹלָם יֵשֵׁב
 בְּצַעַר יִתֵּר, אִזּוּ פִלְסֵם מְזֻדְוֹנִים לְבַקֵּשׁ
 רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יוֹם אֶחָד הָיוּ
 הוֹלְכִים רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא בְּדַרְדְּרָה.
 פָּגְעוּ בְּגוּשׁ חֲלָב, וַהֲיָה חֲרִיב. וַיִּשְׁבוּ סָמוּךְ
 לְבַיַּת הַקְּבֻרוֹת, וּבִידֵי רַבִּי יִיסָא הָיָה

וְאֵם הֵם לֹא שְׂבִים בְּלִב שְׁלָם לְבַקֵּשׁ
 וּלְבַקֵּשׁ עַל צַעַר הָעוֹלָם – אוֹי לְהֵם!
 שְׂכַלְסֵם מִתְּכַנְנִים לְרִיק וְאוֹמְרִים: מִי גַרַם
 לְתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְגָלוּת עַל יְדֵיהֶם בְּלֵי
 תְּשׁוּבָה? וּכְלָם בְּאִים לְחַדֵּשׁ (לְחַזְבִּיר)
 חֲטָאֵיהֶם. מִשּׁוֹם כִּךְ אֵל יִלְכוּ לְשֵׁם בְּלֵי
 תְּשׁוּבָה וּבְלֵי תַעֲנִית לְבַקֵּשׁ בְּקִשָּׁה
 לְפָנֵיהֶם. רַבִּי אָבָא אָמַר, (הַבֵּל עַל שְׁלֵשׁ) בְּלֵי

וְצוּחַ וַיִּי וַיִּי, דְּהָא עֲלָמָא בְּצַעְרָא שְׂכִיחַ, הָא
 אֲזִרְיָתָא הָכָא דְאַתְנַלְיָא, אִו חֲיָא אָתוּ לְחֵיבָא
 עָלָן, וְלִכְסָפָא בְּכִסּוּפָא עָלָן בְּאֲזִרְיָתֵיהוּ. אֲזִדְעוּעוּ
 רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה מָאן אַתָּ. אָמַר לִיה מִיָּתָא אָנָא,
 וְהָא אַתְעֲרָנָא לְגַבִּי סֵפֶר תּוֹרָה. דְּזַמְנָא חָדָא
 הָוָה יָתִיב עֲלָמָא בְּצַעְרָא, וְאַתּוּ חֲיָא הָכָא,
 לְאַתְעֲרָא לָן בְּסֵפֶר תּוֹרָה, וְאַנָּא וְחֲבָרָאֵי אֶקְדִּימְנָא
 לְגַבִּי דְמִיבֵי חֲבָרוֹן, וְכַד אַתְחַתְּבֵרוּ בְּגֵן עֲדָן פְּרוּחִיהוֹן
 דְּצַדִּיקֵיָא, אֲשֶׁתְּבַח קַמִּיָּהוּ, דְּהֵתוּא סֵפֶר תּוֹרָה
 דְּאִיִּיתוּ לְקַמְן אֵינּוֹן חֲיָא, הָוָה פְּסוּל וּמְשַׁקֵּר בְּשִׁמָּא
 דְּמַלְכָּא, עַל דְּאֲשֶׁתְּבַח וְא"ו יִתִּיר בְּהֵתוּא קָרָא (ויקרא
 יא) דְּוִשְׁמַעַת שְׁסַע שְׁתֵּי פְּרָסוֹת, וְאַמְרוּ דְּהוּאֵיל
 וְשִׁקְרוּ בְּשִׁמָּא דְּמַלְכָּא דְּלֹא יִתּוּבוֹן לְגַבִּיָּהוֹן, וְדָחוּ

לשון הקודש

ובאנו לכאן החיים לעורר אותנו עם ספר
 תורה, ואני וחברי הקדמנו אל ישני
 חֲבָרוֹן, וכשהתחברו בְּגֵן עֲדָן עם רוחות
 הצדיקים, נמצא לפניכם, שאותו ספר
 תורה שהביאו לפנינו אותם החיים הִיָּה
 פְּסוּל וּמְשַׁקֵּר בְּשִׁם הַמַּלְאָךְ, על שִׁנְמַצָּאָה
 וְא"ו יִתְרָה בְּאוֹתוֹ פְּסוּק שֶׁל (ויקרא יא)
 וְשִׁמַּעַת שְׁסַע שְׁתֵּי פְּרָסוֹת. וְאַמְרוּ,
 שְׁהוּאֵיל וְשִׁקְרוּ בְּשִׁם הַמַּלְאָךְ, שֶׁלֹּא יִשׁוּבוּ

מקל (שֶׁר) שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁנִּקְרַע. בְּעוֹד
 שִׁישְׁבוּ, רַעַשׁ קָבַר אַחַד לְפָנֵיהֶם וְצוּחַ:
 אִוִּי אִוִּי שְׁהָרֵי הָעוֹלָם מְצוּי בְּצַעֲרֵי. הָרֵי
 הַתּוֹרָה גִּלְתָּה לְכָאן, אִו שְׁהַחֲיִים בְּאוּ
 לְצַחֵק עֲלֵינוּ וְלִבְיָשׁ אֹתָנוּ בְּבוּשָׁה
 בְּתוֹרָתָם! הִנְדְעוּעוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא.
 אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ: אָנִי
 מַת, וְהָרֵי הַתְעוֹרְרָתִי לְסֵפֶר הַתּוֹרָה.
 שְׁפַעַם אַחַת הִיָּה הָעוֹלָם יוֹשֵׁב בְּצַעֲרֵ,

לִי וּלְחֵבְרָאֵי בְּהֵימָא שְׁעָתָא מִבֵּי מְתִיבְתָּא.

עַד דְּחַד סָבָא דְחָוָה בִּינֵייהוּ, אָזַל וְאִיִּיתִי סִפְרָא
 דְּרַב הַמְנוּנָא סָבָא, וּכְדִין אֲתַעַר רַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּחָוָה קָבִיר עַמְנָא, וְאָזַל וּבָעָא בְּנֵן
 עֵדָן עָלֵיהוּ, וְאַתְסִי עֲלֵמָא, כְּדִין שָׂאֲרוּ לָן, וּמִן
 הֵהוּא יוֹמָא דְסְלִיקוּ לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר מִבֵּי קַבְרָא
 דָּא, וְאַתֵּייהִיב לְגַבִּי אֲבוּתָא, לִית מָאן דְּאֲתַעַר
 לְמִיקָם קַמֵּיהוּ דְדַמִּיכִי חֵבְרוֹן, דְּמִסְתַּפִּינָא מִן
 הֵהוּא יוֹמָא דְדָחוּ לִי וּלְחֵבְרָאֵי, וְהִשְׁתָּא אֲתִיתוּן
 לְגַבִּי, וְסִפְר תּוֹרָה גִבִּיכוּן, אֲמִינָא דְהָא עֲלֵמָא
 בְּצַעְרָא אֲשַׁתְּכַח, וְעַל דָּא אֲזִדְעוּזְעָנָא, דְּאֲמִינָא מָאן
 יִקְדִּים לְאֲזַדְעָא לְאִינוּן זְכָאֵי קִשׁוּט דְּמִיכִי חֵבְרוֹן,
 אֲשַׁתְּמִיט רַבִּי יִיסָא בְּתַהוּא קִיטְרָא דְּסִפְר תּוֹרָה.
 אָמַר רַבִּי חֲזַקִּיָּה, חַס וְשָׁלוֹם לִית עֲלֵמָא בְּצַעְרָא,
 וְאַנָּן לָא אֲתִינָן לְהָאֵי.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

מבית הקברות הזה ונתן לַאֲבוּי, אין מי
 שיתעורר לעמד לפני ישני חֵבְרוֹן,
 שאנו פוחדים מאותו היום שדחו אותי
 ואת חברי. ועכשו באתם אלינו עם
 ספר תורה עִמְכֶם, אֲמַרְנוּ שְׁחַרֵי הָעוֹלָם
 מְצוּי בְּצַעַר. ועל כן הוֹדַעְנוּנוּ, שְׁאֲמַרְנוּ:
 מי יקדים להודיע לאותם צדיקי אֲמַת
 ישני חֵבְרוֹן? נִשְׁמַט רַבִּי יִיסָא עִם אוֹתוֹ

אליהם, ודחו אותי ואת החברים שלי
 מבית הישיבה.

עד שזמן אחד שהיה ביניהם הלך
 והביא את ספרו של רב המנונא סָבָא,
 ואז התעורר רבי אלעזר בן רבי שמעון,
 שהיה קבור עִמָּנוּ, והלך ובקש בְּנֵן עֵדָן
 עליהם, ונרפא העולם. ואז התירו לָנוּ,
 ומאותו יום שהעלו את רבי אלעזר

קָמוּ רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבֵּי יִיסָא וְאֶזְלוּ. אָמְרִי, וְדַאי
 בְּשַׁעְתָּא דְּזַכָּאִין לָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּעֵלְמָא,
 עֵלְמָא לָא מִתְקַיְמָא אֶלְא בְּגִינְיָהוֹן דְּמִתְיָיא. אָמַר
 רַבֵּי יִיסָא, בְּשַׁעְתָּא דְּאֶצְטְרִיד עֵלְמָא לְמִטְרָא,
 אֲמַאי אֶזְלִינָן לְגִבְיָהוֹן דְּמִתְיָיא, וְהָא כְּתִיב (דף ע"א
 ע"ב) (דברים יח) וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמַּתִּים וְאָסִיר. אָמַר לִיה עַד
 כָּאֵן לָא חֲמִיתָא גִּדְפָא דְּצַפְרָא דְּעַדְוִן. וְדוֹרֵשׁ אֶל
 הַמַּתִּים, אֶל הַמַּתִּים דְּיִיקָא. דְּאֵינּוֹן חֲיִיבֵי עֵלְמָא,
 דְּאֵינּוֹן מַעֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, דְּאֲשַׁתְּכַחוּ תְּדִיר
 מִתִּים. אֲבָל יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוֹן זַכָּאֵי קְשׁוּמֵי, שְׁלֵמָה
 קָרָא עֲלֵיהוֹן (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכָבֵר
 מִתּוֹ, בְּזַמְנָא אַחְרָא וְלֹא הִשְׁתָּא. שְׁכָבֵר מִתּוֹ,
 וְהִשְׁתָּא אֵינּוֹן חֲיִין.

לשון הקודש

המתים, ואסור? אמר לו, עד כאן לא
 ראית כגוף צפור העדן, ודרש אל
 המתים, דוקא אל המתים. שהם רשעי
 העולם שהם מעמים עובדי עבודה זרה
 שנמצאים תמיד עם המתים. אבל
 ישראל, שהם צדיקי אמת, עליהם קרא
 שלמה, (קהלת ד) ושבח אני את המתים
 שכבר מתו, בזמן אחר ולא עכשו.
 שכבר מתו, ועכשו הם חיים.

חלק של ספר תורה. אמר רבי חזקיה,
 חס ושלוש אין העולם בצער, ואנו לא
 באנו לכהן.

קמו רבי חזקיה ורבי ייסא והלכו. אמרו,
 ודאי בשעה שצדיקים לא נמצאים
 בעולם, העולם אינו מתקיים אלא בשביל
 המתים. אמר רבי ייסא, בשעה שהעולם
 צריך את המטר, למה הולכים אצל
 המתים, והרי כתוב (דברים יח) ודרש אל

וְעוֹד, וְשָׂאָר עֲמִין כַּד אֲתָאן לְמַתִּיהוֹן, אֲתִיָּין
 בְּתַרְשִׁין, לְאַתְעָרָא עַלְיֵיהוּ זַיְנִין בִּישִׁין. וְכַד
 יִשְׂרָאֵל אֲתָאן לְמַתִּיהוֹן, אֲתִיָּין בְּכַמְהָ תְּשׁוּבָה לְקַמִּי
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּתַבִּירוֹ דְּלִפְּא, בְּתַעֲנִיתָא
 לְקַבְּלֵיהָ, וְכֹלָא בְּגִין דְּנִשְׁמַתִּין קַדִּישִׁין יִבְעוּן רַחֲמֵי
 לְקַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְיֵיהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 חַיִּים עַל עֲלָמָא בְּגִינֵיהוֹן.

וְעַל דָּא תְּנִינָן, צְדִיקָא אַף עַל גַּב דְּאַתְפָּטֵר מֵהֲאִי
 עֲלָמָא, לָא אִסְתַּלַּק וְלָא אֲתַאכִּיד מִכְּלָחוּ
 עֲלַמִּין, דִּהָא בְּכֹלָהוּ עֲלַמִּין אֲשַׁתְּבַּח יַתִּיר מִחַיָּוֵי.
 דְּבַחֲיוֹי אֲשַׁתְּבַּח בְּהֲאִי עֲלָמָא בְּלַחֲדוּוֹי, וְלִבְתַּר
 אֲשַׁתְּבַּח בְּתַלַּת עֲלַמִּין, וְזַמִּין לְגַבִּיֵּיהוּ, דְּכַתִּיב, (שיר
 הַשִּׁירִים א) עֲלֻמּוֹת אֲהַבּוּד, אֵל תִּקְרִי עֲלֻמּוֹת, אֵלָא
 עוֹלָמוֹת. זַפְּאָה חוֹלְקֵיהוֹן.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְעַל זֶה שֶׁנִּינּוּ, צְדִיק, אַף עַל גַּב שֶׁנִּפְטָר
 מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא מִסְתַּלֵּק וְלֹא נֶאֱכָד
 מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהָרִי בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
 הוּא נִמְצֵא יוֹתֵר מִבַּחֲיוֹי, שֶׁבַחֲיוֹי נִמְצֵא
 בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלַבְדּוֹ, וְאַחַר כֵּן נִמְצֵא
 בְּשֵׁלֶשֶׁה עוֹלָמוֹת וּמִזְמַן אֵלֵיהֶם, שֶׁבַחֲטוֹב
 (שיר א) עֲלֻמּוֹת אֲהַבּוּד, אֵל תִּקְרִי עֲלֻמּוֹת
 אֵלָא עוֹלָמוֹת. אֲשֶׁרֵי חֲלָקֶם.

וְעוֹד, שֶׁשָּׂאָר הָעַמִּים, בְּשָׂהֶם בָּאִים
 לְמַתִּיהֶם, הֵם בָּאִים עִם בְּשָׂפִים לְעוֹרֵר
 עֲלֵיהֶם מִיָּנִים רָעִים. וּבְשִׁיִּשְׂרָאֵל בָּאִים
 לְמַתִּיהֶם, בָּאִים בְּכַמְהָ תְּשׁוּבָה לְפָנַי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּשִׁבְרוֹן לֵב וּבְתַעֲנִית
 בְּנַגְדּוֹ, וְהַכֵּל כְּדֵי שֶׁנִּשְׁמַתִּין הַקְּדוֹשִׁים
 יִבְקָשׁוּ רַחֲמִים לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עֲלֵיהֶם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל הָעוֹלָם
 בְּעִבְרוֹם.

תָּאנָא, כְּתִיב (שמואל א כה) **וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדוֹנֵי צְרוּרָה**
בְּצִרוֹר הַחַיִּים, וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדוֹנֵי נִשְׁמַת
אֲדוֹנֵי מִיבְעֵי לִיהּ. אֵלָא כְּמָה דְאַמְרוּן, דְּזַנְפָּא
חוּלְקִיחוֹן דְּצַדִּיקֵיָא דְכֻלָּא אֲתִקְשֵׁר דָּא בְדָא, נֶפֶשׁ
בְּרוּת, וְרוּחַ בְּנִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.
אֲשַׁתְּכַח דְּנֶפֶשׁ צְרוּרָה בְּצִרוֹר הַחַיִּים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֵי דְאַמְרוּן תְּבַרִּינָא, גְּלוּתָא
דְּסֵפֶר תּוֹרָה אֶפִּילוּ מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבִי
כְּנִישְׁתָּא אַחְרָא אָסִיר. וְכָל שְׁפָן לְבִי רְחוּב, אָמַי
לְבִי רְחוּב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּמָה דְאַמְרוּן, בְּגִין
דִּיתְעָרוֹן עָלֶיהָ וַיִּתְפָּעוֹן רַחֲמֵי עַל עַלְמָא. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, שְׂכִינְתָּא בַד אֲתַגְלִיָּא הָכִי נָמִי מֵאַתֵּר לְאַתֵּר,
עַד דְּאַמְרָה (ירמיה ט) מִי יִתְנַנְּי בַמַּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים
וְגו' אוֹף הָכָא בְּקַדְמֵיתָא מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבִי

לשון הקודש

גְּלוּתוֹ שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה אֶפִּילוּ מִבֵּית כְּנֶסֶת
 לְבֵית כְּנֶסֶת אַחַר אָסוּר, וְכָל שְׁפָן
 לְרְחוּב. לָמָּה לְרְחוּב? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ, כְּדֵי שִׁיתְעוֹרְרוּ עֲלֵינוּ
 וּיְבַקְשׁוּ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי
 אַבָּא, כְּשֶׁשְׂכִינָה גְּלוּתָהּ כִּד גַּם מִמְּקוֹם
 לְמְקוֹם, עַד שְׂאֲמַרָה (ירמיה ט) מִי יִתְנַנְּי
 בַמַּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים וְגו', אִף כֵּן
 בְּרֵאשׁוֹנָה מִבֵּית כְּנֶסֶת לְבֵית כְּנֶסֶת,

לְמַדְנֵנוּ, כְּתוּב (שמואל א-כ ה) **וְהִיתָה נֶפֶשׁ**
אֲדוֹנֵי צְרוּרָה בְּצִרוֹר הַחַיִּים. וְהִיתָה נֶפֶשׁ
אֲדוֹנֵי? נִשְׁמַת אֲדוֹנֵי הִיא צְרִידָא לְהִיוֹתָא
אֵלָא כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ, שְׂאֲשֵׁרֵי חֻלְקָם שֶׁל
הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵבֵל נִקְשֵׁר זֶה עִם זֶה, נֶפֶשׁ
בְּרוּת, וְרוּחַ בְּנִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה בְּקוּדְשׁ
בְּרִידָא הוּא. נִמְצֵא שֶׁהַנֶּפֶשׁ צְרוּרָה בְּצִרוֹר
הַחַיִּים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שְׂאֲמַרוּ הַחֲבֵרִים,

כְּנִישְׁתָּא, לְבַתָּר לְבִי רְחוּב, לְבַתָּר בַּמְדָּבָר מְלוֹן
אוֹרְחִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנִי בְּכַל מְסַתְּפוּ וְלֹא
קָא עֲבָרִי אֶפִּילוּ מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבִי כְּנִישְׁתָּא, כָּל
שָׁפֵן הָאִי.

תַּנְיָא, אָמַר לְהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרִיא, בְּיוֹמַי לֹא
יַעֲטָרְכוּן בְּנֵי עַלְמָא לְהָאִי. אָמַר לִיה רַבִּי
יוֹסִי, עַדִּיקָיָא מְגִינִין עַל עַלְמָא בְּחַיֵּיהוֹן,
וּבְמִיתָתְהוֹן יוֹתֵר מִחַיֵּיהוֹן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה
לו) וְגַנּוֹתַי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָה לְמַעַנִי וְלַמַּעַן
דְּדוֹד עַבְדִּי, וְאֵילוּ בְּחַיֵּיהוּ לֹא כְּתִיב. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה מָאִי שָׁנָא הָכָא דְכְּתִיב לְמַעַנִי וְלַמַּעַן דְּדוֹד
עַבְדִּי, דְּשָׁקִיל הָאִי לְגַבֵּי הָאִי. אֵלָּא, בְּגִין דְּדוֹד זָכָה
לְאַתְקֻשְׁרָא בְּרִתִּיכָא קְדִישָׁא דְאַבְחָתָא, וּבְגִין כְּךָ
כֹּלָּא חַד, פְּרִיךְ הוּא לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי עַלְמִיא.

לשון הקודש

שְׁפָתוֹב (ישעיה לו) וְגַנּוֹתַי עַל הָעִיר הַזֹּאת
לְהוֹשִׁיעָה לְמַעַנִי וְלַמַּעַן דְּדוֹד עַבְדִּי, וְאֵלוּ
בְּחַיֵּיו לֹא כְּתוּב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה
שׁוֹנָה כָּאן שְׁפָתוֹב לְמַעַנִי וְלַמַּעַן דְּדוֹד
עַבְדִּי, שְׁשָׁקוּל זֶה לְזֶה? אֵלָּא מִשּׁוּם שְׁדוּד
זָכָה לְהַקְשֵׁר לְמַרְכָּבָה הַקְדוּשָׁה שֶׁל
הָאֲבוֹת, וּמִשּׁוּם כְּךָ הִכַּל אַחַד. בְּרוּךְ הוּא
לְעוֹלָם וְלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

אֲחֵר כְּךָ לְרְחוּב, אֲחֵר כְּךָ בַּמְדָּבָר מְלוֹן
אוֹרְחִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנִי בְּכַל
פּוֹחָדִים וְלֹא מַעֲבִירִים אֶפְלוּ מִבֵּית כְּנֶסֶת
לְבֵית כְּנֶסֶת, כָּל שָׁפֵן זֶה.
לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרִים, בְּיָמֵי
לֹא יַעֲטָרְכוּ בְּנֵי הָעוֹלָם אֶת זֶה. אָמַר לוֹ
רַבִּי יוֹסִי הַעֲדִיקִים מְגִנִים עַל הָעוֹלָם
בְּחַיֵּיהֶם, וּבְמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם. זֶהוּ

בְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַּתְּם בָּהּ לֹא

תַּעֲשׂוּ, (ויקרא יח) רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים

קב) לְסֵפֶר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְיָ וְתִהְלְתוּ בִירוּשָׁלַם. תִּמְנֶן

תִּנְיָנוּ, שְׁמָא קַדִּישָׁא סְתִים וְגַלְיָא. וְאוֹרֵייתָא דְהִיא

שְׁמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, סְתִים וְגַלְיָא. וְכָל קָרָא

דְּבַאוֹרֵייתָא, וְכָל פְּרִשְׁתָּא דְּאוֹרֵייתָא, סְתִים וְגַלְיָא.

דְּתַנְיָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִחֲצִיפוֹתָא דְּצַדִּיקָת

חַדָּא, נִפְקֵן בְּמָה טַבָּאן לְעֵלְמָא. וּמָאן

הִיא. תְּמַר. דְּכַתִּיב, (בראשית לח) וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּרִשְׁתָּא דָּא מוֹכַח, דְּאוֹרֵייתָא

סְתִים וְגַלְיָא. וְהָא אִסְתַּפְּלְנָא בְּאוֹרֵייתָא כְּלָא, וְלָא

אִשְׁתַּתְּנָא אַתְר דְּאַקְרִי פֶּתַח עֵינַיִם, אֶלָּא כְּלָא

סְתִים, וְרוּזָא דְּרוּזִין הוּא.

וְתַנְיָא, מָאִי חֲמָאת צַדִּיקָת זֵו לְעוֹבְדָא דָּא. אֶלָּא

יָדַעַת בְּבֵיתָא דְּחַמוּהִי אֶרְחוּי דְּקוּדְשָׁא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שֶׁל צַדִּיקָה אַחַת יֵצְאוּ בְּמָה טוֹבוֹת לְעוֹלָם, וּמִי הִיא? תְּמַר, שְׁפָתוֹב (בראשית לח) וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּרִשָׁה זֵו מוֹכִיחָה שְׁהַתּוֹרָה נִסְתַּרְת וְגַלְיָת. וְהִרִי הִסְתַּפְּלְתִי בְּכָל הַתּוֹרָה וְלָא מְצָאתִי מְקוֹם שְׁנִקְרָא פֶּתַח עֵינַיִם, אֶלָּא הַכָּל נִסְתַּר, וְסוּד הַסּוּדוֹת הוּא.

וְלַמְדֵנוּ, מִה רְאֵתָה הַצַּדִּיקָת הַזֵּו לְמַעֲשֵׂה

בְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַתְּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים קב) לְסֵפֶר בְּצִיּוֹן שֵׁם ה' וְתִהְלְתוּ בִירוּשָׁלַם. שֵׁם שְׁנֵינּוּ, הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ נִסְתַּר וְגַלְיָה. וְהַתּוֹרָה, שְׁהִיא הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, נִסְתַּרְת וְגַלְיָת. וְכָל פְּסוּק שְׁבַתּוֹרָה, וְכָל פְּרִשָׁה שֶׁל הַתּוֹרָה, נִסְתַּר וְגַלְיָה.

שְׁלַמְדֵנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִחֲצִפְתָּה

בְּרִיךְ הוּא, הֵיךְ מִדְבָּר הָאִי עֲלָמָא עִם בְּנֵי נָשָׂא.
 וּבְגִין דְּהִיא יַדְעַת, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹקִים מְלָה
 עַל יַדְהָא. וְאִזְלָא הָא כְּמָה דְתַנִּינָן, אִזְדְּמַנַּת הֵוַת
 בַּת שֶׁבַע מִשִּׁשָּׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית לְמַחְוֵי אֲמִיָּה
 דְּשִׁלְמָא מְלָכָא. אוֹף הָכָא אִזְדְּמַנַּת הֵוַת תָּמָר לְדָא,
 מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרֵי עֲלָמָא.

וְתֵשֵׁב בְּפִתַּח עֵינַיִם, מָאן פִּתַּח עֵינַיִם כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (בראשית יח) וְהוּא יוֹשֵׁב פִּתַּח
 הָאֵהָל. וּכְתִיב, (שמות יב) וּפָסַח יי' עַל הַפִּתַּח.
 וּכְתִיב (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי צְדָק וְגו'. עֵינַיִם:
 דְּכָל עֵינַיִן דְּעֲלָמָא (דף ע"ב ע"א) לְהֵאִי פִתְחָא מְצַפָּאן.
 אֲשֶׁר עַל דְּרָךְ תְּמַנְתָּה, מָאִי תְמַנְתָּה. כְּמָה דְּאֵת
 אָמַר (במדבר יב) וְתִמְוֹנַת יי' יִבִּיט. וְהָכִי אוֹקִימָנָא,
 תָּמָר אוֹקִימַת מְלָה לְתַתָּא, וּפְרַחַת פְּרַחִין.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

וְתֵשֵׁב בְּפִתַּח עֵינַיִם. מִי זֶה פִּתַּח
 עֵינַיִם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, וְהוּא יוֹשֵׁב פִּתַּח
 הָאֵהָל. וּכְתוּב (שמות יב) וּפָסַח ה' עַל
 הַפִּתַּח. וּכְתוּב (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי
 צְדָק וְגו'. עֵינַיִם – שְׂכָל עֵינֵי הָעוֹלָם
 מְצַפִּים לְפִתַּח הַזֶּה. אֲשֶׁר עַל דְּרָךְ
 תְּמַנְתָּה, מַה זֶה תְּמַנְתָּה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (במדבר יב) וְתִמְוֹנַת ה' יִבִּיט. וְכֵן בְּאַרְנֹו,
 תָּמָר הַקִּימָה הַדְּבָר לְמַטָּה, וְהַפְּרִיחָה

הַזֶּה? אֵלֶּא הַכִּיָּרָה בְּבֵית חַמִּיָּה אֵת דְּרָכֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִיךְ מְנַהֵיג אֵת הָעוֹלָם
 עִם בְּנֵי הָאָדָם. וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא הַכִּיָּרָה,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקִּים אֵת הַדְּבָר עַל
 יָדָהּ. וְזֶה הוֹלֵךְ כְּמוֹ שֶׁשָּׂנִינֹו, מְזַמְנַת
 הַיְתָה בַּת שֶׁבַע מִשִּׁשָּׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית
 לְהֵיּוֹת אֲמוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ. אֵף כֵּן
 מְזַמְנַת הַיְתָה תָּמָר לְכֹךְ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא
 הָעוֹלָם.

וְאֵנִיצַת עֲנָפִין בְּרֹא דְמַהֲיִמְנוּתָא.

וַיְהוּדָה עוֹד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נְאֻמָּן. (הושע)
 (ב) וַיִּרְאֶה יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבָה לְזוֹנָה וְגו'. כְּמָה
 דְּאֵת אָמֵר, (משלי ל) בֵּן דְּרָךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֵת. כִּי כִסְתָה
 פָּנֶיהָ, וְאוֹקִימָנָא כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר,
 אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ, אוֹקִידַת עֲלֵמָא בְּשִׁלְהוּבוֹי,
 וְאָמְרָה לֹא פְעַלְתִּי אֲוֹן. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין כִּי כִסְתָה
 פָּנֶיהָ, וְלִית מָאן דִּידַע אוֹרְחָהָא, לְאִשְׁתְּזוּבָא מְנָה.
 וַיֵּט אֵלֶיהָ אֵל הַדְּרָךְ, אֵל הַדְּרָךְ מִמָּשׁ, לְאִתְחַבְרָא
 חוֹרָא בְּסוּמְקָא. וַיֹּאמֶר הִבָּה נָא אָבִיא אֵלֶיךָ וְגו',
 הָא אוֹקִימָנָא הִבָּה בְּכָל אֲתָר.

כִּי לֹא יָדַע כִּי כָלְתוּ הִיא. כִּי כָלְתוּ הִיא דְעֲלֵמָא,
 מְתַרְגְּמִינָן אָרִי שְׂעִיטָא דְעֲלֵמָא הִיא. מָאִי
 טַעְמָא לָא יָדַע. בְּגִין דְּהָא מְנַחֲרָן אֲנַפְהָא, לְקַבְּלָא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

כִּי הָא הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ, וְאִין
 מִי שְׂיֹדַע דְּרָכֶיהָ לְהַנְצִיל מִמֶּנָּה. וַיֵּט
 אֵלֶיהָ אֵל הַדְּרָךְ, אֵל הַדְּרָךְ מִמָּשׁ,
 לְחַבְרָ לָכֵן בְּאָדָם. וַיֹּאמֶר הִבָּה נָא
 אָבִיא אֵלֶיךָ וְגו', הָרִי בְּאָרְגוּ הִבָּה בְּכָל
 מְקוּם.

כִּי לֹא יָדַע כִּי כָלְתוּ הִיא. כִּי כָלְתוּ הִיא
 שֶׁל הָעוֹלָם, מְתַרְגְּמִים: אֲשֶׁר הַשְּׂמֵרַת

פְּרָחִים וְנִצְנָצָה עֲנָפִים בְּסוּד הָאִמּוּנָה.
 וַיְהוּדָה עוֹד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים
 נְאֻמָּן (הושע יב). וַיִּרְאֶה יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבָה
 לְזוֹנָה וְגו'. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ל) בֵּן דְּרָךְ
 אִשָּׁה מְנַאֲפֵת. כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ, וּבְאָרְגוּ
 כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲכָלָה
 וּמְחַתָּה פִּיהָ, שָׂרְפָה אֵת הָעוֹלָם
 בְּשִׁלְהוּבוֹתֶיהָ, וְאָמְרָה לֹא פְעַלְתִּי אֲוֹן.

מִנִּיה, וְאִזְדַּמְנָא לְאַתְבַּסְמָא וְלִרְחֻמָּא עֲלֵמָא כִּי
כִלְתוּ הִיא, דָּא בִלָּה מִמֶּש, דְּכִתְיֹב, (שיר השירים ד) אֶתִּי
מִלְבָּנון בִּלָּה.

וְתֵאמֶר מַה תִּתֵּן לִי כִי תבֹא אֵלַי. הַשְׁתָּא כִּלָּה
בְּעֵינָא תְכַשִּׁיטָהּ. וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח
גְּדֵי עֵזִים מִן הַצֹּאן. לְמִלְכָּא דְהוּה לִיה בְּרָא
מֵאֲמַהוּ תְרָא, וְאִזִּיל בְּהִיכְלָא, בְּעָא מִלְכָּא
לְאַתְנַסְבָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה, וְלֹאֲעֲלָאָה בְּהִיכְלִיהָ.
אָמְרָה מָאן יְהִיב לִיה בְּהִיכְלִיהָ דְּמִלְכָּא (נ"א מָאן יְהִיב
לִיה לְדִין בְּהִיכְלִיהָ דְּמִלְכָּא. אָמַר מִלְכָּא), אָמַר מִכָּאן וְלְהֲלָאָה
אֲשַׁדֵּר וְאַתְרִיךְ לְבָרָא דְאֲמַהוּ מֵהִיכְלָא דִּילִי.

כִּךְ נָמִי חָכָא, אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֵזִים מִן הַצֹּאן.
וְהָא אִזְקִימְנָא, בִּלָּא תְבַשֵּׁל גְּדֵי. וְכָל אֵינֹן
בְּסִטְרָא דְבְּכּוֹר בְּהִמָּה קָא אָתוּ. וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב

לשון הקודש

לוּ בִּן מִשְׁפָּחָה אַחַת שֶׁחֲלַף בְּהִיכֵל, רָצָה
הַמֶּלֶךְ לְשֹׂאת גְּבִירָה עֲלִיוֹנָה וְלְהַכְנִיסָהּ
לְהִיכְלוֹ. אָמְרָה: מִי נָתַן אֶת זֶה בְּתוֹךְ
הִיכֵל הַמֶּלֶךְ? (מִי נָתַן אֶת זֶה בְּהִיכֵל הַמֶּלֶךְ? אָמַר הַמֶּלֶךְ)
אָמַר: מִכָּאן וְהֲלָאָה אֲשַׁלַּח וְאֲגַרֵּשׁ אֶת בֶּן
הַשְּׂפָחָה מֵהִיכְלִי.

כִּךְ גַּם כָּאן, אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֵזִים מִן
הַצֹּאן. וְהָרִי בְּאַרְנֵנוּ בִּלָּא תְבַשֵּׁל גְּדֵי.

הָעוֹלָם הִיא. מַה הַטַּעַם לֹא יָדַע? מִשּׁוּם
שֶׁהֵאִירוּ פְּנֵיהָ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְהִזְדַּמְנָה
לְבִשָׁם וְלִרְחֹם עַל הָעוֹלָם. כִּי כִלְתוּ הִיא
— זוּ בִלָּה מִמֶּש, שֶׁכְּתוּב (שיר ד) אֶתִּי
מִלְבָּנון בִּלָּה.

וְתֵאמֶר מַה תִּתֵּן לִי כִי תבֹא אֵלַי. עֲבָשׁוּ
הַכֹּלָה צְרִיכָה תְכַשִּׁיטָהּ. וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֵזִים מִן הַצֹּאן. לְמִלְכָּה שֶׁהָיָה

אָנֹכִי אֶתֶּן, אֵלֶּא אָנֹכִי אֲשַׁלַּח, אֶתְרִיךָ וְאֶשְׁדָּר לִי, דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח בְּהִיבְלִי.

וְתֹאמֶר אִם תִּתֵּן עֲרִבּוֹן עַד שְׁלַחְךָ. אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן
 סִימְנִין דְּמִטְרוֹנִיתָא, דְּאֶתְפְּרָכָא מִן
 מְלָכָא בְּזוּזִיגְתָּא. וַיֹּאמֶר מַה הָעֲרִבּוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן לָךְ,
 וְתֹאמֶר הוֹתְמָךְ וּפְתִילְךָ וּמִטְּךָ. אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן (נ"א)
 סְפָרִי קִטְרֵי עֲלָאֵי, תְּכַשִּׁימְתָּא דְּכֻלָּהּ אֶתְפְּרָכָא
 מִתְּלַתָּא אֵלֶּיךָ, נְצִיחַ הוֹד יוֹסוּד, וְכֻלָּהּ אֶשְׁתַּכַּח
 בְּתַלְתָּא אֵלֶּיךָ וְכֻלָּהּ (ס"א מְנַצַּח הוֹד יוֹסוּד) מִחֻכָּא מִתְפְּרָכָא.
 מִיַּד וַיִּתֵּן לָהּ וַיִּבֵּא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ.

וַיְהִי כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים. מָאן מְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים. בְּתַר
 דִּיתְלַתּוֹן יִרְחֵיָא, וְהָא תְּלַתָּא יִרְחִין אוֹקִימְנָא.
 וְהָכָא כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים, דִּשְׁאֲרֵי יִרְחָא רְבִיעָא
 לְאֶתְעָרָא דִּינִין בְּעֻלְמָא בְּחֻבֵי בְּנֵי נְשָׂא, וְהִיא יִנְקָא

לשון הקודש

הַכֻּלָּה מִתְפְּרָכִים מְשָׁלֵשֶׁת אֱלֹהִים, נְצִיחַ
 הוֹד יוֹסוּד, וְהַכֵּל נְמַצָּא בְּשָׁלֵשֶׁת אֱלֹהִים,
 וְהַכֻּלָּה (מְנַצַּח הוֹד יוֹסוּד) מִתְפְּרָכֶת מִכָּאן. מִיַּד
 - וַיִּתֵּן לָהּ וַיִּבֵּא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ.

וַיְהִי כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים. מַה זֶה מְשָׁלֵשׁ
 חֲדָשִׁים? אַחַר שְׁנַיִם חֲדָשִׁים, וְהָרִי
 שְׁלִישֶׁת חֲדָשִׁים בְּאַרְנֵג. וְכָאן כַּמְשָׁלֵשׁ
 חֲדָשִׁים, שֶׁהַתְּחִיל הַחֲדָשׁ הִרְבִּיעִי לְעוֹרֵר
 דִּינִים בְּעוֹלָם מִחֻכָּא בְּנֵי אָדָם, וְהִיא

וְכָל אוֹתָם שְׁמַעַד בְּכוֹר הַבְּהֵמָה הֵם
 כָּאֵן. וְעַל כֵּן לֹא כְּתוּב אָנֹכִי אֶתֶּן, אֵלֶּא
 אָנֹכִי אֲשַׁלַּח, אֲנַרְשׁ וְאֲשַׁלַּח אוֹתוֹ שְׁלֹא
 יִמְצָא בְּהִיבְלִי.

וְתֹאמֶר אִם תִּתֵּן עֲרִבּוֹן עַד שְׁלַחְךָ. אֵלֶּו
 הֵם סִימְנֵי הַגְּבִירָה שֶׁהַתְּפְּרָכָה מִהַמְּלָךְ
 בְּזוּזִיגְתָּא. וַיֹּאמֶר מַה הָעֲרִבּוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן לָךְ,
 וְתֹאמֶר הוֹתְמָךְ וּפְתִילְךָ וּמִטְּךָ. אֵלֶּו הֵם
 הַקְּשָׁרִים הָעֲלִיוֹנִים, תְּכַשִּׁימְתָּא שֶׁל

מִסְטָרָא אַחְרָא. כְּדִין, וַיִּוָּגַד לִיהוּדָה לֵאמֹר זַנְתָּה
תָּמַר כִּלְתָּךְ, הָא פִלְה בְּסְטָרָא אַחְרָא אֲשֶׁת־כַּחַת.
מַה כְּתִיב, הוֹצִיאֹהָ. כְּמָה דְכְתִיב, (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ
מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְתִשְׂרַף, בְּשִׁלְחוֹכֵי
טִיהָרָא בְּגִלּוֹתָא.

מַה כְּתִיב, הִיא מוֹצֵאת, לְאַתְּמִשְׁכָּא בְּגִלּוֹתָא. וְהִיא
שְׁלַחָה אֶל חַמִּיָּה לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶּה לוֹ.
לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶּה מִמֶּנּוּ לֹא כְתִיב, אֵלֶּה לְאִישׁ אֲשֶׁר
אֵלֶּה לוֹ. דִּילִיָּה סִימְנִין אֵלִין מִשְׁתַּכְּחִין, אָנְכִי הָרָה.
מִיָּד וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִמֶּנִּי. צְדָקָה וּדְאִי,
וּשְׂמָא גָרִים. מָאן גָּרִים לָהּ, שְׂמָא דָּא. הָדָר וַאֲמַר
מִמֶּנִּי, דְכְתִיב, (תהלים יא) כִּי צְדִיק יי' צְדָקוֹת אֱהִב יִשְׂרָאֵל
יַחְזוּ פְּנִימוֹ. צְדָקָה: צְדָק ה', דְּמִמֶּנִּי נִטְלָת שְׂמָא
דָּא. מִמֶּנִּי יִרְתָּא. מִמֶּנִּי אֲשֶׁת־כַּחַת.

לשון הקודש

מִמֶּנּוּ, אֵלֶּה לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶּה לוֹ. שְׁלוֹ
הַסִּימְנִים הִלְלוּ הַמְצוּיִים, אָנְכִי הָרָה. מִיָּד
– וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִמֶּנִּי. צְדָקָה
וּדְאִי, וְהַשֵּׁם גָּרִים. מַה גָּרִים לָהּ? הַשֵּׁם
הַזֶּה. הָדָר וַאֲמַר, מִמֶּנִּי, שְׂכַתוֹב כִּי צְדִיק
ה' צְדָקוֹת אֱהִב יִשְׂרָאֵל יַחְזוּ פְּנִימוֹ. צְדָקָה –
צְדָק ה', שְׂמָמִי נִטְלָה אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה.
מִמֶּנִּי יִרְשָׁה, מִמֶּנִּי נִמְצָאת.

יוֹנְקַת מִצַּד הָאֲחֵר. אַז – וַיִּוָּגַד לִיהוּדָה
לֵאמֹר זַנְתָּה תָּמַר כִּלְתָּךְ. הָרִי פִלְה בְּצַד
הָאֲחֵר נִמְצָאת. מַה כְּתוּב? הוֹצִיאֹהָ, כְּמוֹ
שְׂכַתוֹב, (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ
תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְתִשְׂרַף, בְּשִׁלְחוֹכֵי
הַצְּהָרִים בְּגִלּוֹת.

מַה כְּתוּב? הִיא מוֹצֵאת, לְהַמְשֵׁךְ לְגִלּוֹת.
וְהִיא שְׁלַחָה אֶל חַמִּיָּה לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר
אֵלֶּה לוֹ. לֹא כְתוּב לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶּה

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מָאִי טַעְמָא חֲמִיָּה כְּתִיב בַּאֲתָר
 חַד, יְהוּדָה בַּאֲתָר אֲתָרָא. אָמַר לִיה, כִּלְאֵ
 אֲתַקְטֵר דָּא בְּדָא. חֲמִיָּה, בַּאֲתָר עֲלָאָה תְּלִי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּרֻשָׁתָא דָּא אוֹקִימְנָא בְּרוּזָא
 עֲלָאָה, בְּכַמְּה גְּוֹנִין. כִּד יִסְתַּכְּלוּן מְלִי,
 מִינָה יִשְׁתַּמְע רְזִין דְּאוּרְחִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְדִינֵי בְּכָל אֲתָר. וְהִיא יָדַעַת וְאֶקְדִּימַת גְּרַמָּאָה
 לְמַלְכָּה דָּא, לְאַשְׁלֻמָּא אוּרְחִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 בְּגִין דִּינִפְקוּ מִינָה מְלַכִּין שְׁלִיטִין, וְזַמְיִין לְשִׁלְטָאָה
 עַל עֲלָמָא. וְרוּת כְּהִאי גְּוֹנָא עַבְדַּת.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּרֻשָׁתָא דָּא בְּרוּזָא דְּחַכְמַתָּא
 דְּאוּרִייתָא אֲתַקְשָׂרָא, וְכִלְאֵ סְתִים וְגַלְיָא.
 וְאוּרִייתָא כִּלְאֵ כְּהִאי גְּוֹנָא אֲשַׁתְּכַחַת. וְלִית לָךְ
 מְלָה בְּאוּרִייתָא, דְּלָא רָשִׁים בָּהּ שְׂמָא קְדִישָׁא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְהִיא יָדַעַת וְהַקְדִּימָה עֲצֻמָּה לְדַבְּרֵי הַזֶּה,
 לְהַשְׁלִים אֶת דְּרַבִּי הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּדִי שִׁינְעָאוּ מִמֶּנָּה מְלַכִּים שְׁלִיטִים,
 שְׁעִתִּידִים לְשַׁלֵּט עַל הָעוֹלָם. וְרוּת עֲשָׂתָה
 כְּגֹן זֶה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּרֻשָׁה זֹו נִקְשָׂרָה בְּסוּד
 חֲכַמַת הַתּוֹרָה, וְהַכֵּל נִסְתָּר וְנִגְלָה. וְכֵל
 הַתּוֹרָה מְצוּנָה כְּגֹן זֶה, וְאִין לָךְ דַּבְּרֵי

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מַה הַטַּעַם כְּתוּב חֲמִיָּה
 בְּמָקוֹם אֶחָד, וְיְהוּדָה בְּמָקוֹם אֶחָד? אָמַר
 לוֹ, הַכֵּל נִקְשָׂר זֶה עִם זֶה. חֲמִיָּה תְּלִי
 בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַפְּרֻשָׁה הַזֹּו בְּאַרְנו
 בְּסוּד עֲלִיּוֹן בְּכַמְּה גְּוֹנִים. כְּשִׁיתְּבוּנְנוּ
 בְּדַבְּרִים, מִמֶּנָּה יִשְׁמְעוּ הַסּוּדוֹת שֶׁל דְּרַבִּי
 הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְדִינֵי בְּכָל מָקוֹם.